

Nieuw in het sortiment osteospermum in 2009 zijn de hangplanten.

Veredeling moet osteospermum in de benen houden

In enkele decennia is osteospermum uitgegroeid tot een belangrijk product binnen de tuinplanten. De veredeling staat ook niet stil. Alleen maar komen er verbeteringen in onder andere doorbloei, compactheid en hittetolerantie. Dit is volgens telers noodzakelijk voor het product, om haar positie te behouden.

Bas van Diemen
bloemisterij@hortipoint.nl

Osteospermum ecklonis, bij de consument beter bekend onder de naam spaanse margriet, is zo'n vijftienvintig jaar op de markt. Vooral de laatste tien jaar heeft deze tuinplant, waarvan de botanische soorten hun oorsprong vinden in Zuid-Afrika, in productie een forse uitbreiding doorgemaakt. Ten opzichte van 2001 is het totale aanbod volgens VBN-cijfers in 2007 zelfs verdubbeld tot bijna 18 miljoen stuks. Osteospermum heeft hierdoor sinds enkele jaren de derde plaats in de top tien van eenjarige zomerbloeiërs weten te bemachtigen, net boven haar concurrent petunia. Maar hoe stevig is deze derde plaats voorbehouden aan osteospermum?

Voor telers is in ieder geval duidelijk dat het aanbod van circa 21 miljoen stuks via de veilingen het afgelopen seizoen te veel was. Koen Zuidjerwijk, productmanager osteospermum van FloraHolland: „De eerste weken waren de prijzen nog redelijk, daarna waren ze puur slecht. Dit kwam mede door het slechte weer in april.” Hierdoor kwam de afzet zeer stroef op gang. Een ander nadeel is dat de meeste handel in april en mei verkocht moet zijn, een betrekkelijk kort afzetseizoen dus. „Als het dan in april met de violen al niet loopt, dan wordt het voor de in vergelijking duurdere osteospermum lastig”, aldus Zuidjerwijk. De prijs was bepaalde weken zelfs te slecht om planten veilingklaar te maken.

Betere doorbloei

Osteospermum mag niet vooral als een impulsartikel worden gezien, omdat het product er op het mo-

ment van verkoop visueel zo aantrekkelijk uitziet, menen telers. De plant moet ook presteren in de tuin, een punt waar veel over te doen is. Hoewel er in de doorbloei van het sortiment de laatste vier jaar veel is verbeterd ten gunste van de tuinprestaties bij de consument, moeten veredelaars volgens hen nog een verdere slag hierin maken. Zij moeten blijven zoeken naar soorten die minder of weinig koudebehoefte nodig hebben.

Verder zijn de soorten over het algemeen compacter geworden en zijn er veel kleuren in de tinten geel, oranje, crème en bicolors bijgekomen. Maar een echte rode en een felblauwe osteospermum ontbreken nog steeds in het sortiment, al zit Sunny Cambria tegen het rode aan, maar is de plantopbouw volgens de veredelaar nog niet helemaal naar wens. Telers vinden het een voordeel dat de soorten dichter bij elkaar zijn komen te liggen, zodat ze ongeveer evenveel cycocel nodig hebben bij het remmen. Dit remmen is een vak apart, waarmee telers in osteospermum zich kunnen onderscheiden. De laatste jaren is de teelt steeds meer opgepakt door bedrijven die zich specifiek hebben toegelegd op osteospermum. Productie-aantallen van honderdduizenden tot wel anderhalf miljoen zijn hierbij geen uitzondering. Zij kunnen met een aantal plantdata het hele seizoen constant en met een goede kwaliteit de markt bedienen.

Afwijkende vormen

Nieuw komend seizoen in het aanbod van osteospermum is een hanging basket variant, afkomstig van veredelaar Sunny Holland. Voorlopig zijn er vijf kleuren beschikbaar van deze primeur in osteospermum. De verwachtingen van Wout Meskers van Sunny Holland zijn hoog gespannen. „De serie krijgt de naam Sun Brella's en zal in de kleuren brons-oranje, wit-rose, wit met een bruine achterkant van de lintbloemen, wit met een zilverkleurige achterkant van de lintbloemen en roze op de markt worden gebracht.” De planten worden opgezet in 24

cm-, 29 cm- en 34 cm-hangpotten met in iedere pot vier stekken. De totale productie zal het eerste jaar maximaal 50.000 stuks betreffen en door een aantal telers worden opgezet. Er wordt nog druk gesleuteld aan een stevige hoes om het product te beschermen tijdens transport.

Binnen osteospermum zijn de stammen in potmaat 19 cm tevens een afwijkende vorm. Een zeer beperkt aantal kuipplantentelers is verantwoordelijk voor de productie hiervan. Deze planten komen verspreid over de diverse groepen van de veilingcijfers terecht.

Een andere bijzondere verschijning, het type lepelbloemige, is bij de handel niet aangeslagen. Ton de Bresser van veredelaar Selecta: „De trend van de lepelbloemigen was na de introductie in 2001 snel over. De handel had er niet veel extra's voor over.” En omdat deze soorten ook nog eens apart moeten worden geteeld en niet passen tussen het gangbare sortiment, verdwenen de lepelbloemige osteospermums grotendeels van de markt. De Bresser: „Er is sowieso een keerpunt gekomen in de productie van osteospermum. In het verleden was het nog lonend om soorten met een bijzondere kleur of bloemvorm te telen ondanks de langere teeltduur of onderdeind in deze soorten. Nu moeten ook de bijzondere kleuren en soorten passen bij de basissoorten om met de kostprijs uit te komen.” Gevolg is volgens De Bresser dat het product minder exclusief is geworden.

Nieuwe series

In het aanbod van series van het standaardsortiment osteospermum zit ook verandering. Naast de gevestigde series Sunny van Sunny Holland en FlowerPower van veredelaar Selecta, die gezamenlijk meer dan driekwart van het hele aanbod vertegenwoordigen met een uitgebreid kleurenpalet, zijn er nieuwe series bijgekomen. Onder andere de veredelaars Combinations, Royal van Zanten en Florensis zijn nieuwkomers met een eigen serie naast de bestaande serie Cape Daisy van veredelaar Sakata, die Combinations en Florensis als distributeur in hun pakket hebben. Andere verdelings- en vermeerderingsbedrijven die al wat langer actief zijn in de verkoop van osteospermum zijn onder meer Ball, Fides, Dümmer, Florema, Goldsmith, S&G en Takii.

Een aantal veredelaars heeft ook een serie uit zaad. Goldsmith kan sinds vorig jaar hierin de separate kleuren wit, roze en paars leveren. Zij werken aan de introductie van een gele en bicolor osteospermum voor deze serie. Ook Takii en S&G hebben een serie uit zaad, maar dan in de mix. In Nederland heeft het materiaal uit zaad net als bij pelargonium geen opmars gemaakt, ook al ziet het product er uit zoals een standaard osteospermum moet zijn. In Noord-Amerika worden wel grote partijen plantgoed uit zaad geproduceerd.

Bij de geleverde stekken is de verdeling onbeworteld en beworteld ongeveer 50/50. Volgens De Bresser van Selecta is er een kleine tendens naar de inkoop van onbewortelde stekken in verband met de lagere prijs.

Druk op prijzen

Van verschuivingen in potmaten is nauwelijks sprake. Meer dan 80% van de osteospermum wordt geteeld in potmaat 10,5 cm. Daarnaast wordt nog ongeveer 7% opgekweekt in potmaat 12 cm en het overige deel wordt ingevuld door onder andere de potmaten 15, 17, 19 en 24 cm met een of drie stekken. Het prijsverschil tussen de potmaten 12 cm en 10,5 cm is gering. Potmaat 10,5 cm is dan ook de handelsmaat. Dit geldt overigens voor de meeste planten binnen het sortiment eenjarige zomerbloeiërs, zoals violen, petunia en pelargonium. Het advies is dikwijls 40 stuks per m², maar door de druk op de prijzen en de toenemende kosten zijn telers genoodzaakt om er meer per m² neer te zetten. „Ten aanzien van de kwaliteit kan dit een ongunstige ontwikkeling zijn”, aldus Meskers. „Met een bezettingsgraad van rond de 45 stuks per m² is nog een mooi product te telen, maar hoger dan dat raad ik iedereen af.”

De prognose is dat er dit jaar circa 3,5 miljoen Nederland osteospermums minder op de markt komen doordat telers zijn gestopt of telers er minder hebben opgezet. Maar als de vraag vervolgens toch achterblijft bij het aanbod en er is net als afgelopen jaar meer productie in Duitsland, Denemarken en België, dan ziet dat er niet gunstig uit. Meskers: „Laten we hopen dat het weer van het voorjaar in ieder geval meezit.” <

Samenvatting

Osteospermum heeft een opmars gemaakt de laatste jaren. Afgelopen seizoen was een keerpunt in het rendement van deze teelt. Naar verwachting moet de markt zich herstellen door minder aanvoer. Bovendien zijn er in de veredeling nog stappen te maken.

In de doorbloei van osteospermum is de laatste vier jaar veel verbeterd.